

Známe nominace 5 právních předpisů na Zákon roku Hlasujte o nejlepší legislativní počín roku!

Podnikatelé, firmy i odborná veřejnost opět po roce diskutuje o kvalitě legislativy a jejím dopadu na český byznys – posedmé v rámci ankety [Zákon roku](#). Do ankety, které se pravidelně účastní stovky zástupců firem z českého byznysu, jsou nominovány právní předpisy přijaté v uplynulém kalendářním roce s významným dopadem na podnikatelské prostředí. Cílem ankety je přispět k diskusi mezi českými podnikateli, politiky a odbornou veřejností o kvalitě právních předpisů. Sedmý ročník prestižní ankety realizuje advokátní kancelář Ambruz & Dark Deloitte Legal ve spolupráci s partnery. V loňském roce zvítězila novela zákona o zaměstnanosti a živnostenského zákona, která pro podnikatele zavedla méně administrativy a snížila minimální výši pokuty.

Ačkoli Zákon roku ukazuje pozitivní příklady podnikatelské legislativy, nominační rada se v rámci diskuze nad nominacemi zabývala i negativními legislativními počiny roku 2015. Jako jedna z nejproblematictějších novinek pro podnikatele bylo označeno zavedení kontrolního hlášení k DPH. Největší praktické problémy s kontrolním hlášením však nevyplývají přímo z právní úpravy, ale spíše ze souvisejících formulářů a pokynů k jeho vyplnění.

„Z letošní debaty Nominační rady vnímám částečně uspokojení a částečně atmosféru klidu před bouří. Uspokojení nad poměrně klidným legislativním rokem 2015, který podnikání nebránil a spíše ho podporoval. A klid před bouří způsobenou kontrolním hlášením a elektronickou evidencí tržeb. V tomto směru by nemělo zapadnout, že na to, jaký bude rok 2016, mají podnikatelé zásadní vliv. Proto jsme letos, u příležitosti sedmého ročníku ankety a po 25 letech fungování tržní ekonomiky v Česku, souběžně s hlasováním o nominacích zařadili i tři anketní otázky. Na nich zkoumáme míru konsensu českých podnikatelů o potřebných kvalitách regulace podnikání – a jejich angažovanosti přispět v naplnění těchto kvalit,“ říká Tomáš Babáček, předseda nominační rady ankety Zákon roku a advokát Ambruz & Dark Deloitte Legal.

Stabilita nových kodexů

Nominační rada letos přemýšlela, jak na **Zákon roku 2015** navrhnout skutečnost, která nemá podobu zákona, ale je možná důležitější než jednotlivé příklady správných legislativních počinů. V daném případě jde o stabilitu a předvídatelnost dvou zákonů, a to nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích.

*„Přestože se jedná o velmi významné kodexy, které zásadně zasahují do soukromého života i byznysu úplně každého v této zemi, podařilo se, že oba zákony byly připraveny odborníky koncepčním způsobem, doba mezi platností a účinností (tzv. legisvakance) byla přiměřeně dlouhá, dodržela se předem avizovaná doba, kdy nabyly zákony účinnosti zákona. Zákony negativně neovlivnily žádné pozměňovací návrhy jednotlivých poslanců, ani neproběhly tzv. technické novely. A zejména, na rozdíl od svých předchůdců je zákon účinný v nezměněné podobě více než dva roky,“ řekl **Štěpán Holub**, člen nominační rady a advokát Holubová advokáti.*

Členové nominační rady se shodli, že uplynulý rok, ze kterého se nominace vybírají, nepřinesl pro podnikatele žádné zásadní změny, a to ani negativní ani pozitivní. Tento trend by mohl přispět ke stabilizaci právního prostředí pro podnikatele. Kladně bylo zejména hodnoceno, že doposud nebyla přijata žádná novela občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích.

Komentář k novému zákonu o registru smluv

„Největší diskuze proběhla nad zařazením nového zákona o registru smluv do nominací. Pozitivně je vnímán jeho přínos v oblasti transparentnosti veřejných financí. Na druhou stranu bylo konstatováno, že se na celkové podobě zákona podepsaly poslanecké návrhy přijaté v průběhu legislativního procesu. Nelze rovněž opomenout, že pro soukromou sféru zákon do jisté míry zvyšuje nejistotu ohledně platnosti smluv uzavřených s veřejnými subjekty. Nakonec však nominační rada dospěla k závěru, že by veřejnost měla mít možnost o tomto zákonu hlasovat (úkolem nominační rady není vybrat přímo vítěze ankety), a registr smluv byl proto do nominací zahrnut,“ doplnil **Tomáš Babáček**.

„Registr smluv byl nominační radou diskutován jak v pozitivním, tak negativním kontextu. Diskutabilní jsou například zvýšené nároky na zaměstnance, kteří budou předmětné smlouvy uveřejňovat. Je evidentní potřeba disponovat odborníky, kteří budou schopni vyhodnotit, jaká část smlouvy je například obchodním tajemstvím. V praxi lze zmínit případy Budvaru, výzkumných ústavů či univerzit, kde probíhají diskuze ohledně možného vzniku újmy v souvislosti s uveřejňováním informací dotýkajících se obchodního tajemství či výzkumných výsledků. I přesto, že je obchodní tajemství z uveřejňování vyjmuto, může působit komplikace správné určení pasáže smlouvy, kterou je třeba chránit jako obchodní tajemství,“ doplnila členka nominační rady **Martina Mikolášková**, právnička Transparency International.

„Zpočátku lze počítat se zvýšenými náklady na uveřejňování, nicméně časem by uveřejňování v registru mohlo povinným subjektům naopak práci a náklady při vyřizování žádostí o informace ušetřit. Důležité bude rovněž realizovat transparentním způsobem výběr IT společností, které budou zajišťovat správu registru,“ doplnila **Martina Mikolášková**.

Obavy ze zákona o registru smluv jsou podle **Karla Šimka**, soudce Nejvyššího správního soudu nedůvodné. *„Je to spíše hledání záminek, jak se vyhnout veřejné kontrole. Kdo*

využívá veřejné peníze, ale i podniky, které jen patří státu, kraji či obci, zkrátka musí jisté "břemeno transparency" nést a unést. Je to stejné jako s pravidly pro zadávání veřejných zakázek či se zákonem o svobodném přístupu k informacím. Veřejný sektor hospodář s příliš mnoha prostředky, než abychom jej mohli ponechat mimo dosah 'slunečního svitu' veřejné kontroly," poznamenal **Karel Šimka**.

Komentář k novele zákona o svobodném přístupu k informacím

Vedle zákona o registru smluv byla na Zákon roku nominována i novela zákona o svobodném přístupu k informacím zaměřená na tzv. big data. „Zavádí se revoluční právo online přístupu k databázím orgánů veřejné moci v otevřených, strojově čitelných formátech; to činí z práva na informace obor budoucnosti pro komerční využití hromadných dat, nové aplikace a rozvoj ICT businessu,“ uvedl **František Korběl**, advokát Havel, Holásek & Partners a dřívější dlouholetý náměstek ministra spravedlnosti.

Komentář k novele zákon o investičních pobídkách a o daních z příjmů

V dnešní době, kdy pod heslem boje proti daňovým únikům (proti kterému nelze samozřejmě ve vztahu k nelegálním daňovým únikům nic namítat a je nutné ho podpořit) má většina změn v oblasti daňové charakter plošných opatření, které u poctivých podnikatelů vedou k větší administrativní náročnosti, hrozně mnohdy smrtících sankcí a přinášejí mnohé výkladové problémy a nejednoznačnosti, se pozitivní změny hledají velmi obtížně. Chybí dle mého pozitivní změny pro poctivé podnikatele a pozitivní přístup k těmto podnikatelům, pro které by měl i nadále platit klientský přístup nejen ze strany správců daně, ale ze strany státu obecně. Změna v oblasti investičních pobídek a navazující novela zákona o daních z příjmů takovou změnou je, i když v souladu s výše uvedeným jde spíše o pomyslného jednookého krále mezi slepými,“ sdělil k novele zákona o investičních pobídkách a o daních z příjmů **Jiří Nesrovnal**, člen prezidia, Komora daňových poradců ČR.

Podle **Jiřího Nesrovnala** se v oblasti daně z příjmů uvedenou změnou odstraňují některé výkladové nejasnosti a zmírňují se některé, zbytečně tvrdé a nelogické sankce.

Nad rámec konečného výběru nominací byla dále diskutována například novela zákona o odpadech upravující kolektivní zpětný odběr pneumatik (příklad vhodné regulace, která umožňuje firmám spolupracovat na řešení společenského problému, přitom není invazivní, aby jim příliš svazovala prostor pro uvážení a inovace). Navržena byla i obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy týkající se hazardu s odůvodněním, že by se určité lokality mohly otevřít novým podnikatelům; do nominací však nakonec nebyla zahrnuta, a to z důvodu, že převážil argument neschvalující propagaci přínosu normy, která aplikuje výrazné omezení určitého byt' kontroverzního typu podnikání.

Probírala se i novela zákona o ochraně spotřebitele, která mimo jiné upravuje právní rámec pro sdílení informací o dluzích spotřebitelů. Tato úprava by mohla přispět k naplňování zásad odpovědného úvěrování, usnadnit život poskytovatelům úvěrů a v konečném důsledku vést i ke zvýšení ochrany spotřebitelů.

Nominační rada při přípravě jednotlivých nominací brala v potaz tipy, které mohla **od ledna do 25. února 2016** zasílat veřejnost prostřednictvím webových stránek www.zakonroku.cz. Při stanovení pěti nominací na **Zákon roku 2015** přihlížela zejména k očekávanému praktickému dopadu a zkušenosti českých podnikatelů s aplikací konkrétních právních

norem. Počet členů nominační rady je 21, tvoří ji primárně právní odborníci napříč právními profesemi, zejména z řad advokátů a podnikových právníků, a další osobnosti, které sledují právní problematiku. Přehled členů nominační rady je dostupný [zde](#).

Nominovanými na Zákon roku 2015 jsou tyto legislativní počiny:

1. název	Transparentnost nakládání s veřejnými prostředky (Registr smluv)
Předpis	Zákon o registru smluv č. 340/2015 Sb.
Autor	Jan Farský a další (skupina poslanců)
Nominace	Jen deset nových paragrafů zásadně zvyšuje transparentnost nakládání s veřejnými prostředky. Smlouvy na plnění nad 50 000 Kč uzavřené veřejnými subjekty budou zveřejňovány na internetu ve formátu umožňujícím vyhledávání dat, pod jednoduchou a účinnou sankcí neplatnosti smlouvy. Otevírá se prostor všem, kdo mají k nakládání s veřejnými prostředky co říct (firmám, neziskovým organizacím apod.).
2. název	Zelená malým a středním podnikům (diferenciace povinností novelou zákona o účetnictví)
Předpis	Zákon č. 221/2015 Sb. (novela zákona o účetnictví)
Autor	Evropská komise, Ministerstvo financí
Nominace	Pro malé společnosti se snižuje administrativní zátěž při vykazování a zveřejňování účetní závěrky, pro některé se znovuzavádí možnost vést jednoduché účetnictví, snižuje se počet tzv. subjektů veřejného zájmu, na které je kladen nejvyšší dohled. Byly také zpřesněny některé problematické účetní termíny (rezervy, následné události, významnost). Příklad diferenciace veřejné regulace pro malé firmy.
3. název	Veřejné zakázky odpovědně, ale také realisticky (drobná zlepšení zákona o veřejných zakázkách)
Předpis	Zákon č. 40/2015 Sb. (novela zákona o veřejných zakázkách)
Autor	Ministerstvo pro místní rozvoj, Evropská komise
Nominace	Bylo odstraněno povinné rušení zakázek s jedinou obdrženou nabídkou, zvýšen limit pro zadávání dodatečných prací z 20 na 30% a přeformulovány podmínky pro zadávání takových prací. Rozšiřuje se také možnost hodnocení nabídek např. o předchozí zkušenosti relevantní pro novou zakázku. Jde o několik drobných zlepšení reagujících na reálné potřeby a o dobrý vklad do širší debaty o celkové nové koncepci zadávání veřejných zakázek.

4. název	Realističtější podmínky čerpání investičních pobídek (novela zákona o investičních pobídkách a o daních z příjmů)
Předpis	Zákon č. 84/2015 Sb. (novela zákona o investičních pobídkách a o daních z příjmů s ohledem na čerpání investičních pobídek)
Autor	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Nominace	Zmírňují se některé neúměrné sankce při porušení pravidel pro čerpání pobídek (např. při fúzi či nesprávném nastavení převodních cen příjemce se pouze zastavuje čerpání do budoucna, resp. se upraví výše čerpání, ale nevrací se automaticky již vyčerpaná pobídka). Firmy se výslovně mohou rozhodnout pobídku ve formě slevy na dani dál nečerpat, dochází také ke zmírnění administrativních požadavků při přidělování investičních pobídek. Tedy vhodné úpravy dotýkající se současných i potenciálních nových příjemců pobídek.
5. název	Data veřejných orgánů ke komerčnímu využití (novela zákona o svobodném přístupu k informacím)
Předpis	Zákon č. 222/2015 Sb., kterým se mění zákon o svobodném přístupu k informacím
Autor	Evropská komise, Ministerstvo vnitra
Nominace	Zavádí se revoluční právo přístupu k hromadným informacím drženým veřejnými subjekty v otevřených a strojově zpracovatelných formátech, včetně možnosti sdílení veřejně přístupných dat z databází a umožnění on-line dálkového přístupu k informacím, které se v průběhu času mění, obnovují, doplňují nebo opakovaně vytváří. Získávání informací cestou individuálních žádostí se přežilo jako těžkopádný nástroj zaměřený spíše na politické uplatňování práva občanů na informace. Provedené změny činí z práva na informace obor budoucnosti i pro komerční využití hromadných dat, nové aplikace a rozvoj ICT businessu.

Organizátor

Deloitte.

Partneři

Mediační partneři

e.conomia

epravo.cz

IHNED.cz

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Právní rádce